



„Okna ciemnieją na naszą bezradność” - twórcy naszego regionu...

Scenariusz: Danuta Szeszo, Gimnazjum im. Jana Pawła II w Iłowej,
ul. Piaskowa 2a, tel. 604 221 232, danuta.szeszo@neostrada.pl

Grupa wiekowa:
uczniowie
gimnazjum

1) Cele:

- **ogólne:**
 - rozwijanie umiejętności odbioru poezji
 - uświadomienie uczniom, że zabytki architektury są dziedzictwem kulturowym naszego regionu
- **uczeń:**
 - umie określić temat wiersza
 - potrafi wskazać i określić funkcję środków stylistycznych
 - potrafi nazwać uczucia podmiotu lirycznego i wyjaśnić ich związek z opisywanym obiektem
 - zna świeckie budowle zabytkowe najbliższej okolicy (Iłowa, Żagań, Żary)

2) Metody i formy pracy:

- praca z tekstem, pogadanka, „burza mózgów”, plastyczna konkretyzacja wiersza, dyskusja
- zespołowa, grupowa, indywidualna

3) Materiały pomocnicze:

- Jolanta Baworowska *Pałac Promnitzów* [w:] *Dopowiadanie zieleni. Antologia poetów żarskich*. Wybór Czesław Sobkowiak, Zielona Góra 2002.
- płyta: Vivaldi *Bogactwo baroku*,
- zdjęcia pałaców i ruin z Żagania, Żar, Iłowej, Borowego i Czernej;

4) Przebieg zajęć:

- Część wstępna
 - Wypowiedź uczniów, jakie świeckie obiekty zabytkowe lub bardzo stare znajdują się w najbliższej okolicy (Iłowa, Czarna, Borowe, Żagań, Żary).
 - Prezentacja zgromadzonych przez uczniów zdjęć, które ilustrują obecny stan obiektów.
 - Zwięzłe przedstawienie historii w/w obiektów przez wybranych uczniów.

5) Część właściwa

- Krótkie przedstawienie poetki, Jolanty Baworowskiej.
- Wzorcowe odczytanie wiersza *Pałac Promnitzów* przy muzyce Vivaldiego (*Jesień*)
- Jolanta Baworowska

Pałac Promnitzów

*W tobie mieszka
muzyka wiatrów
deszcze oplakują
barokową świetność
a mogłyby się salony
obwiesić płótnami
ugościć kompozytorów
godnych Telemana
i Kaspara Printza*

*na schodach
w pół zerwanych*



*chwiejnych możliwości
i okna ciemnieją
na ludzką bezradność.*

- Przypomnienie, kim byli: Promnitzowie, Teleman, Printz.
- Analiza wiersza:
 - Określenie tematu wiersza.
 - Wypisanie określeń, które dotyczą stanu faktycznego (wprowadza je czas teraźniejszy), a które dotyczą tego, co mogłoby być (tryb przypuszczający).

Co jest?	Co mogłoby być?
wiatr	barokowa świetność
deszcz	galeria obrazów
pustka	koncerty
zniszczenie	inne możliwości
bezradność	

KONTRAST

- Wskazanie i nazwanie środków stylistycznych

mieszka muzyka wiatrów	- personifikacja
deszcze oplakują	- personifikacja
mogłyby się salony obwiesić płótnami	- personifikacja
schody chwiejnych możliwości	- metafora
okna ciemnieją	- animizacja
schody	- symbol
okno	- symbol

- Burza mózgów na temat symboliki schodów i okna.
- Zapisanie wniosków, np. Poetka ożywia tytułowy pałac Promnitzów, nadaje mu ludzkie oblicze. Ruiny żyją jako świadectwo działania (a raczej braku działania) człowieka. Symbol zerwanych schodów oraz ciemnych okien podkreśla emocje (poczucie bezradności, gorycz) podmiotu lirycznego.
- Wykonanie przez uczniów plastycznej konkretyzacji wiersza z próbą oddania jego symboliki.
- Uzgodnienie w grupach dyskusyjnych:
 - Dlaczego niektóre zabytki naszego regionu, tak jak pałac w Żarach, popadły w ruinę i czy podobnie jest w innych regionach?
 - Jak przewidujecie, jaki będzie dalszy los tych budynków?

6) Część podsumowująca

- Wypowiedzi reprezentantów poszczególnych grup.
- Wypowiedź nauczyciela:

Poetka pisze w wierszu o „innych możliwościach”, jakie stwarza pałac w Żarach. Niektórzy z was byli w Kliczkowie. Zamek ten był również ruiną. Odrestaurowano, a częściowo zrekonstruowano go i obecnie mieści się tam hotel. Zastanówcie się, jakie mogłoby być przeznaczenie budynku z Czernej i napiszcie w domu list otwarty do władz gminy, w którym spróbujecie je przekonać do swojego pomysłu.



Materiał przygotowany przez **Fundację Ekologiczną „Zielona Akcja”**

www.ZielonaAkcja.pl
